

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 449

van **KRISTOF SLAGMULDER**

datum: 21 maart 2023

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Pedagogische vrijheid scholen - - Risico op beïnvloeding van leerlingen

Op 9 maart jl. raakte bekend dat het Koninklijk Atheneum van Halle naar aanleiding van Internationale Vrouwendag de jongens verplichtte om bij de start van de schooldag een uur lang te blijven rechtstaan. De meisjes mochten wel gaan zitten en kregen vervolgens chocolade aangeboden. Op deze manier wou de middelbare school een debat over ongelijkheid uitlokken en de leerlingen aan den lijve laten ondervinden wat ongelijkheid is en wat het met iemand doet.

Op het eerste gezicht lijkt dit onschuldig, maar dat is het niet. Jongens vernederen op Internationale Vrouwendag is ongepast en educatief onverantwoord. Het omgekeerde geldt evenzeer op Internationale Mannendag. Meisjes mogen dan ook niet psychologisch vernederd worden.

In het Koninklijk Atheneum van Halle werd jongens dus geleerd dat ze op straf moeten staan wegens discriminatie ten aanzien van vrouwen, iets wat in Vlaanderen al geruime tijd zo goed als niet meer voorkomt. Mannen en vrouwen zijn op heel wat vlakken verschillend, maar vrouwen worden heden ten dage op een dergelijke manier niet gediscrimineerd. In tegenstelling tot bijvoorbeeld moslimlanden, waar dergelijke discriminatie van vrouwen schering en inslag is. Maar dat dient voornamelijk in die landen en vrouwonvriendelijke culturen aangepakt te worden.

Deze kwestie maakt de discussie over de gelijkheid tussen mannen en vrouwen in Vlaanderen infantiel en creëert misschien zelfs het omgekeerde effect bij jongens indien ze aan dergelijke praktijken moeten deelnemen. Het zorgde alleszins voor heel wat discussie en gemor bij de betrokken jongeren.

De vraag kan worden gesteld of dit eigenlijk geen misbruik van de machtspositie is van de leerkracht of de school ten aanzien van de leerlingen om een bepaalde (woke) agenda door te drukken. Een agenda waarin de maatschappij voortdurend opgedeeld wordt in daders en slachtoffers en die steeds meer ingang vindt in de Vlaamse samenleving en dus ook in ons onderwijs. De praktijken in het Koninklijk Atheneum van Halle zullen ongetwijfeld geen alleenstaande gevallen zijn en ook voorkomen in andere scholen.

Een machtspositie misbruiken is onaanvaardbaar, omdat leerkrachten een positie van vertrouwen hebben binnen de klaslokalen en de schoolomgeving. Leerkrachten en scholen mogen hun politieke overtuiging alleszins niet opleggen aan leerlingen want dat heeft tot gevolg dat leerlingen politiek beïnvloed worden en minder kritisch gaan nadenken. Het belemmert leerlingen in hun leerproces.

Scholen moeten daarom steeds voor een professionele, objectieve en respectvolle omgeving zorgen waarin leerlingen gestimuleerd worden om kritisch na te denken zonder belachelijk gemaakt te worden of door bepaalde jongeren te vernederen. Leerkrachten moeten zich houden aan professionele richtlijnen en gedragsnormen die machtsmisbruik uitsluiten. Een onderzoek om machtsmisbruik in kaart te brengen en tegen te gaan lijkt dan ook aangewezen.

1. Hoe kijkt de minister naar de kwestie rond misbruik van de machtspositie in Vlaamse scholen om een bepaalde agenda op te dringen aan de schoolgaande jeugd? Heeft de minister weet van gelijkaardige gevallen in andere scholen?
2. Scholen hebben natuurlijk de pedagogische vrijheid voor de concrete vormgeving van lesinhouden, wij als overheid stellen de eindtermen op als minimumdoelstellingen die concreet op het terrein worden veruiterlijkt in de specifieke lesdoelen van een leraar binnen een klas.

De vraag die hier echter rijst, is in hoeverre deze pedagogische vrijheid in het algemeen, maar vooral ook met het oog op dergelijke gevallen, limietloos is. In hoeverre kan een school bepaalde inhouden die (vrij losjes) verband houden met bepaalde eindtermen aanleren op een manier die pedagogisch en menselijk eigenlijk onverantwoord is?

3. Er is natuurlijk ook het verbod op politieke activiteiten in het onderwijs. Dat houdt in dat een onderwijsinstelling binnen haar domein geen mededelingen of activiteiten kan dulden die de verspreiding van politieke ideeën meebrengen.

In hoeverre wordt in dergelijke gevallen de pedagogische vrijheid van onderwijs hier niet misbruikt om een politiek idee te verspreiden? Want het idee dat genderongelijkheid inherent en structureel ingebakken zou zitten in onze samenleving, zoals expliciet dan wel impliciet wordt meegegeven aan onze kinderen door dat soort experimenten, is wel degelijk een politiek idee en geen wetenschappelijk gegeven.

4. Artikel 9 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs stelt dat personeelsleden in het GO! neutraal moeten zijn en dat ze daarenboven hun gezag niet mogen aanwenden voor politieke doeleinden. Mijns inziens lijkt dat in dergelijke gevallen deze decretale regel (die ook een van de grondbeginselen van het GO! vormt) wel degelijk geschonden wordt.

Zal de minister dus een onderzoek laten voeren naar de praktijken in het Koninklijk Atheneum van Halle en bij uitbreiding in andere scholen? Zo niet, waarom niet? Overweegt de minister een tuchtprocedure? Zo niet, waarom niet?

5. Op welke manier zal de minister ervoor zorgen dat dergelijk machtsmisbruik kan worden tegengegaan?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 449 van 21 maart 2023

van **KRISTOF SLAGMULDER**

Scholen bepalen inderdaad zelf op welke manier onderwijsdoelen aan bod komen in de klas. Maar uiteraard moet deze pedagogische vertaalslag altijd mensen- en kinderrechten voor ogen houden. Om het kwaliteitsbeleid van scholen te ondersteunen, wordt gebruik gemaakt van het Referentiekader voor Onderwijskwaliteit van de onderwijsinspectie. Dat OK beschrijft een aantal context- en inputkenmerken waarmee onderwijsinstellingen het best rekening houden wanneer ze hun onderwijs vormgeven. De kern ervan omvat een reeks kwaliteitsverwachtingen voor vier rubrieken: 'resultaten en effecten', 'ontwikkeling van de lerenden', 'kwaliteitsontwikkeling' en 'beleid'. Dit kader is dan ook de basis voor de doorlichting van de onderwijsinspectie.

Betrokkenen hebben heel wat kanalen om bepaalde situaties of problemen aan te kaarten. Indien de betrokken jongeren en hun ouders aanstoot nemen aan deze activiteit kunnen ze klacht indienen bij het schoolbestuur, dat verantwoordelijk is voor de organisatie en ook de werkgever is van directie en leerkrachten. Van scholen mag transparantie worden verwacht over hun aanpak en ik kan me voorstellen dat ook de school in Halle perfect aanspreekbaar is over haar initiatieven en daarover actief de communicatie met interne en externe belanghebbenden voert.

Indien een betrokkene van mening is dat het initiatief een ongeoorloofde politieke activiteit betreft, kan er ook een klacht worden ingediend bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur.